

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. lapkričio 5d. nutarimo Nr. 1025 „Dėl kultūros paveldo objektų ir vietovių apsaugos zonų nustatymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto pastabų derinimo pažyma

Pastabos teikėjas	Eil. Nr.	nuostatos kurioms teikiama pastaba	Komentariai/pasiūlymai	KM pozicija	KM argumentai
LR Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupė LR Vyriausybės kanceliarijos Viešojo valdymo grupė	1.	10 punktas	<ul style="list-style-type: none"> Taisyklių projekto 10 p. siūloma atsisakyti iki šiol taikomos nuostatos, kad, jeigu gretimų kultūros paveldo objektų ir vietovių planuojamos apsaugos zonos ribojasi arba persidengia, gali būti nustatoma bendra apsaugos zona su bendrais apsaugos nuo fizinio poveikio ir vizualinės apsaugos pozoniais. Tokia bendra apsaugos zona jau yra nustatyta ir nustatoma daugiausia saugomiems archeologinio reikšmingumo pobūdžio objektams, kai nėra galimybės šią bendrą apsaugos zoną padalinti atskiriems objektams. Taip pat žinant, kad tokių objektų teritorijos dažnai „nepataiko“ arba „netelpa“ į suformuotus žemės sklypus (daiktinės teisės objektus), toks siūlymas dalį kultūros paveldo objektų paliks be realios apsaugos nors formaliai individualios apsaugos zonos bus apibrėžtos ar nustatytos, nes viena apsaugos zona negali persidengti su kita apsaugos zona. <p>Siūlytina palikti dabar galiojančią nuostatą, t. y. galimybę apibrėžti ar nustatyti bendras apsaugos zonas keliems kultūros paveldo objektams.</p>	Neatsižvelgta	10 punkto atsisakyta atsižvelgiant į Žemės ūkio ministerijos pastabą: <i>„Taisyklių 10 punkte nurodoma, kad kai gretimų objektų apsaugos zonos ribojasi arba persidengia, gali būti nustatoma bendra apsaugos zona. Specifikacijoje reglamentuota, jog rengiant kultūros paveldo objektų ir vietovių teritorijų ir jų apsaugos zonų sluoksnio objektų erdvinius duomenis kiekvienam objektui turi būti nurodomas atitinkamas Kultūros vertybių registre esantis atpažinties kodas. Atsižvelgdami į šią nuostatą manome, kad bendra apsaugos zona negali būti nustatoma keliems skirtingiems objektams, nes nebus galimybės jų susieti su KVR, todėl Taisyklių 10 punkto siūlome atsisakyti.“</i>
	2.	16 punktas	<ul style="list-style-type: none"> Naujos redakcijos projekto 16 p. nesprendžia problemos, kai vienas saugomas kultūros paveldo objektas yra kito kultūros paveldo objekto teritorijoje. 	Atsižvelgta iš	Atsisakyta 16 taisyklių punkto. Kultūros paveldo

			<p>Apsaugos zonos vizualinės apsaugos pozonio apibrėžimas ar nustatymas kito kultūros paveldo objekto teritorijoje sukelia painiavą, nes galimos veiklos reglamentavimas minėtame pozonyje yra gerokai liberalesnis, nei veiklos reglamentavimas saugomo kultūros paveldo teritorijoje. Todėl neaišku, kurį reikės taikyti: teritorijos ar apsaugos pozonio.</p> <p>Siūlytina papildyti 16 p. 16.3 papunkčiu - „16.3. kultūros paveldo objektui esant kito kultūros paveldo objekto teritorijoje ar jo apsaugos zonoje.</p>	dalies	objektas esantis kito objekto teritorijoje turi būti komplekso sudėtinė dalis t.y. į kompleksą įeinantis – tuomet nustatoma bendrą apsaugos zona. (žr. 6 pastabą)
LR Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė	3.	Nutarimo preambulė	<p>1. Projektu nauja redakcija dėstomo nutarimo preambulėje (toliau – preambulė) nurodytus įstatyminius pagrindus, tokio Taisyklių turinio (apimties) įstatymai nenustato. Saugomų teritorijų įstatymo (toliau – STĮ) 19 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad „atskiroms kultūros paveldo objektų (nekilnojamųjų kultūros vertybių) rūšims pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles yra nustatomi fizinės bei regimosios (vizualinės) apsaugos pozoniai, kurių tvarkymo režimas nustatomas pagal Nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo reikalavimus“. Taigi, pagal šią nuostatą Vyriausybė turi nustatyti kai kurioms kultūros paveldo objektų rūšims fizinės bei regimosios (vizualinės) apsaugos pozonijų nustatymo taisykles, t. y. procedūrinės normos, tačiau Taisyklių 12 punkte nustatomi apsaugos nuo fizinio poveikio pozoniai, o Taisyklių 15 punkte – vizualinės apsaugos pozoniai. Šio įstatymo 23 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad kultūros paveldo objektai ir vietovės (nekilnojamosios kultūros vertybės) skelbiami saugomais, jų teritorijos ir apsaugos zonos nustatomos Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo nustatyta (toliau – NKPAĮ) tvarka ir jokių pavedimų Vyriausybei nustatyti atitinkamą tvarką nepavesta. Kitame preambulėje nurodytame įstatyminiame pagrinde – NKPAĮ 11 straipsnyje, taip pat jokių pavedimų Vyriausybei nenustatyta, nustatytos tik bendros nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos ir teritorijų planavimo nuostatos, o NKPAĮ 22 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatyti Vyriausybės tvirtinami tipiniai kultūros paveldo objektų apsaugos reglamentai. Atsižvelgdami į tai, siūlome tikslinti preambulę – nurodyti tiesioginius įstatyminius pagrindus, kuriuose Vyriausybei pavesta nustatyti kultūros paveldo objektų ir vietovių apsaugos zonų nustatymo tvarką arba atsižvelgiant į Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 „Dėl Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“ (toliau – Rekomendacijos), 22 punktą, teisės akto preambulėje taip pat gali būti nurodomi veiksmų tikslai. Tik Projektu nauja redakcija dėstomame nutarime tinkamo įstatyminio pagrindo nurodymas leis įvertinti Taisyklių pavadinimą, jų turinį (apimtį).</p>	Atsižvelgta iš dalies	Preambulėje palikta nuorodą tik į STĮ 19 str. 8 dalį, kuria Vyriausybei pavesta patvirtinti taisykles, pagal kurias nustatomos apsaugos zonos (fizinės ir vizualinės apsaugos pozoniai) atskiroms nekilnojamųjų kultūros vertybių rūšims
	4.	8 ir 16 punktas	<p>2. Atsižvelgdami į tai, kad poįstatyminiame teisės akte gali būti nustatytos tik procedūrinės normos, nes nėra deleguotosios įstatymų leidybos, (Konstitucinio Teismo 1995 m. spalio 26 d., 1996 m. gruodžio 19 d., 1999 m. birželio 3 d., 2004 m. kovo 5 d. nutarimai), siūlome Taisyklių 8, 16 ir kitų punktų, kuriuose nustatytos materialinės normos, t. y. įstatyminio reguliavimo dalykas, atsisakyti. Kai kurios nuostatos ne tik negali būti nustatytos Taisyklėse, tačiau konkuruoja (neatitinka) su nustatytomis įstatymuose (pvz., Taisyklių 8 punkte nustatyta, kad apsaugos zonos nenustatomos kultūros paveldo objektams, esantiems kultūros paveldo vietovėse, rezervatuose ir</p>	Atsižvelgta iš dalies	Atsisakyta 8 ir 16 taisyklių punkto. Taisyklės detalizuoja įstatymų nustatytą reguliavimą. Taisyklės būtina keisti, kadangi galiojančios Taisyklių redakcijos 4, 10, 11, 17, 19 - 22 punktai

			<p>draustiniuose, tačiau NKPAĮ 11 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad apsaugos zonos <i>ribos</i> nenustatomos kultūros paveldo objektams, esantiems kultūros paveldo vietovėse, rezervatuose ir draustiniuose, o STĮ 19 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „valstybiniuose rezervatuose, valstybiniuose parkuose esančiuose rezervatuose, taip pat draustiniuose esantiems paveldo objektams buferinės apsaugos zonos nenustatomos“). Pagal Rekomendacijų 9 punktą teisės normos turi derėti tarpusavyje, žemesnės galios teisės aktai neturi prieštarauti aukštesnės galios teisės aktams. Atsižvelgdami į tai, pirmiausia siūlome esant poreikiui bendro pobūdžio nuostatas nustatyti (tikslinti ar suderinti) keičiant įstatymus ir tik po to – juos įgyvendinančius teisės aktus.</p> <p>Pažymėtina, kad vykdant Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 2.6.3 papunktyje priemonę, siekiant efektyvinti kultūros paveldo apsaugą yra numatyta NKPAĮ išdėstyti nauja redakcija, todėl tik atlikus šio ir kitų susijusių įstatymų pakeitimus (papildžius ar patikslinus įstatymines normas, pašalinus įstatymuose esančius prieštaravimus, nustačius aiškius teisinius pagrindus Vyriausybei patvirtinti Taisykles ir kita), siūlome keisti ir šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus, taip pat ir Taisykles. Atsižvelgdami į tai, siūlome Taisyklių keitimo atsisakyti arba teikime Vyriausybei pagrįsti, kodėl keitimas reikalingas iki įstatyminių normų peržiūros įgyvendinant nurodytą Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano priemonę (pvz., kokios neigiamos pasekmės kiltų jų nepakeitus).</p>		<p>neatitinka NKPAĮ nuostatų. NKPAĮ 8 str. 5 d. numato, kad kultūros paveldo objektų apsaugos zonų ribas apibrėžia Departamento ir savivaldybių sudarytos nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos, tuo tarpu galiojančioje Taisyklių redakcijoje, 4 d. numatyta, kad Apsaugos zonos kultūros paveldo objektams nustatomos individualiuose apsaugos reglamentuose; Taisyklių 11 ir 15 d. pateikiamos nuorodos į nebegaliojančias Specialiąsias žemės ir miško naudojimo sąlygas. Rengėjų nuomone šis teisės aktų neatitikimas turi būti panaikintas kuo skubiau, atsižvelgiant į neatitikimų reikšmę, ir į tai, kad nauja NKPAĮ redakcija bus patvirtinta 2024 m., o Taisyklių projektas buvo numatytas patvirtinti jau 2019 m.</p>
	5.	III skyrius	<p>7. Atsižvelgdami į tai, kad iš preambulėje nurodytų įstatyminių pagrindų neišplaukia, ir įvertinus Taisyklių III skyriaus reguliavimo dalyką (šio skyriaus pavadinimas neatitinka jame dėstomo turinio), kuriame nustatyta kaip žymimos apsaugos zonų pozonių ribos (nurodyti ženklai) yra gana smulkmeniškas, manome, kad tai galėtų nustatyti atitinkamas ministras (Vyriausybės įgaliota institucija). Taip pat siūlome tikslinti ir Taisyklių II skyriaus pavadinimą, kuris neatitinka jame dėstomo nuostatų turinio.</p>	Atsižvelgta iš dalies	<p>III skyrius sujungtas su II skyriumi. Taisyklėse tikslinga palikti apsaugos zonų žymėjimo reglamentavimą, nes kituose teisės aktuose tai nėra reglamentuota.</p>